

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 64 / DECEMBRIE 2016

64

Evaluarea formativă prin proiecte educative europene

| de VERONICA SÁNDOR

Testul docimologic elaborat de către profesor

| de TIBOR HARAI SZABÓ

Tehnici de predare interactive și generația Twitter

| de DANA SBURLAN

Mozaic de experiențe didactice. Revista iTeach – o retrospectivă în fragmente

| de OLIMPIUS ISTRATE

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54
București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

dr. Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea
Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

dr. Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

dr. Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea
Personalului Didactic)

dr. Ema FÂCIU (Universitatea "Vasile Alecsandri" din Bacău, Școala doctorală; Casa
Corpului Didactic "Grigore Tăbăcaru" Bacău)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Evaluarea formativă prin proiecte educative europene

Veronica Sandor

Școala Gimnazială Gornești

În cele mai multe cazuri, învățarea școlară este pasivă într-o măsură copleșitoare. Elevii ascultă de cele mai multe ori prelegeri din care rețin fragmente de informații pe care le învață pentru teste, fără să cunoască contextul și utilitatea reală a cunoștințelor care li se cere să le învețe.

Semnificația, participarea și motivarea intrinsecă a elevilor au fost punctele centrale ale proiectului eTwinning „*Treasures around me*” (*Comorile din jurul meu*), utilizând sarcini „atipice”, ludic, activități colaborative, evaluare formativă autentică.

În cartea sa „Formarea inovatorilor”, Tony Wagner amintește faptul că profesorul trebuie să fie interesat de ideea de a crea experiențe de învățare prin care să dezvolte elevului deprinderi necesare reușitei sociale mai ales, apoi cele necesare inovării. Cadrul didactic este cel care poate să dezvolte competențe care nu sunt în mod curent vizate de activitatea din clasă, cum ar fi creativitatea, colaborarea, rezolvarea de probleme. Tot cadrul didactic poate să susțină dezvoltarea motivației pentru cunoaștere și autodepășire.

Plecând de la ideea interdisciplinarității, a activării în rețea, a învățării de la alții și de la acceptarea perspectivelor diferite, am considerat importantă largirea orizontului cultural și apropierea de alte culturi europene prin abordarea unui proiect internațional eTwinning. În proiectul nostru, am abordat ideea importanței comunității în care trăim și influențele ei asupra elevilor. Am considerat importantă ridicarea stimei de sine a elevilor care provin din comunitatea gorneșteană, indiferent de statutul social, prin evidențierea „comorilor”, a elementelor de referință interesante și apreciate din proximitatea lor.

Motivația intrinsecă implică pasiune, interes și dorința de a aduce o contribuție școlii, comunității dar mai ales elevului însuși. Am reușit să stărnim această motivație prin ludic și conferirea de putere, de

responsabilități. Jocul, ludicul, este cel care ne poate ajuta cel mai ușor să dezvoltăm deprinderi necesare și să ne îmbogățim experiența în rezolvare de conflicte, de probleme a căror complexitate crește progresiv pentru a dezvolta în același timp încrederea în sine.

Ideea proiectului, împreună cu activitățile propuse, a fost prezentată pe forumul partenerilor de pe platforma eTwinning și, în funcție de specificul zonei sau al școlii, mai mulți profesori s-au arătat interesați. Activitățile au fost rediscutate și am ajuns la concluzia că avem cu toții comori în jurul nostru. În felul acesta, am devenit, împreună cu o școală din Spania, fondatorii proiectului *Treasures around me*, având parteneri din Polonia, Ungaria, Italia, Grecia și Franța.

Prin activitățile derulate în acest proiect, ne-am propus ca elevii să conștientizeze valoarea și importanța comunității, încurajându-i să descopere legături între reușita școlară și modul în care își pot folosi cunoștințele asimilate în favoarea dezvoltării comunității și a vieții de zi cu zi. Elevii își dezvoltă abilități de viață și sunt capabili să descopere comorile comunității lor, explicându-și lor înșiși și celorlalți originile și tradițiile zonei. Prin parteneriatul cu școlile din alte țări, ne-am propus îmbunătățirea cunoștințelor de limbă străină prin activități din „viața reală”, odată cu descoperirea din punct de vedere istoric și geografic a altor școlii și regiuni. Implicit, elevii și-au îmbunătățit abilitățile de utilizare a calculatorului, a diferitelor aplicații folosite pentru prezentarea informațiilor și și-au făcut prieteni noi descoperind că barierele geografice sau de limbă pot fi depășite pe această platformă.

Am ales mai multe discipline pe care am hotărât să le abordăm atât formal cât și informal – Limba și literatura română, Limba engleză, Maghiară, Geografie, Istorie, Informatică și Arte plastice – mizând pe dezvoltarea abilităților de comunicare. Competențele specifice pe care am dorit să le dezvoltăm au fost în strânsă legătură cu ceea ce propun programele disciplinelor, rămânând oarecum în sfera formalului, împletindu-l cu activități nonformale și informale.

Deși acest proiect este unul extracurricular, școala a rămas mediul de referință, care permite elevului să cultive și să descopere motivațiile intrinseci. Elevii

participanți în proiect au început să se simtă utili proiectului și apoi utili comunității, devenind modele pentru ceilalți. Treptat, ei au reușit să transfere în afara școlii, a sălii de clasă o parte din informațiile asimilate aici. Rolul argumentării sau al descrierii a căpătat o altă valență în momentul în care elevul a devenit ghid virtual pentru partenerii din alte țări.

Activitățile din proiectul nostru au pus accent pe dezvoltarea punctelor forte care permit prevenirea apariției problemelor, fie că acestea sunt legate de comunicarea în limba română pentru elevii secției maghiare, în limba engleză sau pur și simplu probleme de comportament sau absenteism. Ne-am concentrat pe emoții, gânduri și trășături comportamentale pozitive. Am ales în egală măsură elevi maghiari și români, fără a ține cont de situația lor socială, materială sau implicarea în alte activități. Am plecat de la premisa că toți elevii pot reuși să îndeplinească sarcinile propuse, concepute ca acțiuni care pot schimba mediul, identificând resursele existente în comunitatea extrem de interesantă din care ei fac parte. Elevii au studiat istoria școlii, a familiei nobiliare din zonă, monumente, au luat interviuri, au fotografiat, au conceput, ales și dezbătut materiale pentru a fi postate pe pagina proiectului și interpretate la rândul lor de alți elevi din alte țări. Un lucru îmbucurător a fost faptul că diferențele culturale au fost valorizate și considerate o bogăție.

Responsabilitatea prezentării sau a fotografierii unor anumite obiective a căzut pe seama unei întregi echipe pentru care colaborarea, înțelegerile și dezbaterile au avut un farmec aparte. Stima de sine a crescut și atunci când aceștia au greșit sau au avut nevoie de ajutor, deoarece barierele formale dintre cadrele didactice și elevi au fost treptat eliminate.

În astfel de situații, profesorul trebuie să își asume riscuri și să experimenteze noi abordări. Profesorul devine un punct de sprijin, o resursă la dispoziția elevului, activitatea având în centrul ei elevul.

În astfel de circumstanțe, și valențele evaluării se schimbă, evaluarea în sine devenind o dezbatere comună a înțelegerii sarcinilor trasate și o analiză a materialului realizat. Perioadele de feedback stabilite după o serie de activități întăresc nu doar informațiile

asimilate, competențele dezvoltate sau metodele de lucru învățate, ci și componente afective.

În viziunea mea, obiectivele majore ale evaluării elevilor în cadrul proiectelor internaționale sunt de fapt segmente ale liniilor ce traversează programele disciplinelor incluse în proiect, dar pe care profesorul trebuie să le complementarizeze și să le coreleze cu achiziții ale învățării mai puțin atinse de evaluarea școlară convențională. În fond, evaluăm practic aceleași competențe și achiziții, doar că o facem evitând rigorile catalogului, a statului în picioare în fața clasei, nu apelăm neapărat la notare, ci doar la aprecieri verbale, utilizăm sarcini "atipice" care cresc progresiv, elevul devenind liderul unui grup sau responsabil de dezvoltarea unei echipe. Evaluăm, de exemplu, felul în care elevul a fost în măsură să coreleze rolul artei cu literatura, familia nobiliară cu dezvoltarea socială a comunității noastre. Prin aceste exerciții, elevul devine capabil de a mobiliza și orchestra resurse diverse fără a o face pentru evaluarea în sine, pentru note ci pentru a se dovedi capabil și util.

Evaluarea are astfel un caracter formativ excepțional, extinzând înțelegerea și dezvoltând motivațiile intrinseci pentru cunoaștere și pentru autodepășire. Evaluarea formativă privilegiază reflecția asupra a ceea ce înseamnă dezvoltarea intelectului, a ființei umane. În cazul evaluării prin proiecte, precum spunea Wolfgang Iser, înțelegerea înțelegerii sau a greșelilor și aplicarea acestei înțelegeri este extrem de importantă, având un caracter modelator și prelungiri pragmatice. Putem cu ușurință preciza că „acolo unde interpretarea are loc, ceva iese la suprafață, și acest ceva nu este identic nici cu subiectul de interpretat”, de analizat – ceea ce iese la suprafață se materializează prin „înțelegerea și aplicarea a ceea ce a fost înțeles”.

În cadrul proiectului nostru, evaluarea a fost realizată în mai multe feluri, implicând atât profesorul cât și elevii, realizând evaluarea de către profesor, autoevaluări de către elev și evaluare reciprocă în care s-au urmat criterii stabilite împreună cu profesorul, feedbackul fiind unul constructiv, oferind sugestii de îmbunătățire a materialelor realizate de elevi. Pentru a evalua competențele de redactare, s-a vizat atât procesul cât și produsul scrierii prin observare sistematică a comportamentului elevilor. Am

considerat foarte importantă atitudinea elevilor față de părerile colegilor de echipă, față de sarcinile de lucru și față de felul în care a fost prezentat materialul realizat de ei. Fișele de evaluare realizate de profesor au avut ca scop înregistrarea unor date factuale despre comportamentul elevilor, participarea la activități, colaborarea cu colegii, inițiativa și încadrarea în timp. Fișa a fost de ajutor pentru a observa dacă apar probleme și dacă este cazul să intervină pentru a sprijini elevii în redactare. O altă metodă alternativă abordată a fost investigația realizată în grup. Sarcini specifice investigației au fost formulate fie în faza de documentare, fie în faza de reconstrucție a unui text redactat problematic.

Dacă anterior spuneam că ludicul și lipsa rigorilor de natură formală au avut un impact major, putem spune că umorul a reprezentat cheia de reziliență, având un impact real asupra achiziției abilităților interpersonale precum comunicarea, rezolvarea de probleme și exprimarea adecvată emoțiilor, atât de importantă în grupurile mixte atât din punct de vedere al vârstei elevilor dar și ca etnie.

Elevii și-au demonstrat abilitățile de cercetare, analiză și selectare a informațiilor legate de comunitatea din care fac parte, acest lucru presupunând discuții cu oameni din comunitate, lectura unor documente din bibliotecă, deplasarea în zonele cu diferite monumente sau locuri mai speciale din comunitate pentru a face fotografii, precum și competențe digitale.

La baza acestui proiect a stat ideea că pentru a te dezvolta este necesar să reflectezi la cine ești ca om, ce este important pentru tine și cum să aplici această gândire mai profundă în vederea creării unei platforme pe care se pot baza ceilalți. Rezultatele acestui proiect sunt rezultatele unui proces interactiv între elevi, profesori, familie și mediul din care provin, comunitatea.

Bibliografie:

- Gordon Thomas- Profesorul eficient, Ed. Trei, București, 2011
- Marzano Robert- Arta și știința predării, Ed. Trei, București, 2015
- Wagner Tony- Formarea Inovatorilor, Ed. Trei, București, 2014

- Wolfrang Iser- The implied Reader: Paterns of communication in Prose Fiction from Bunyan to Beckett, John Hopkins University Press, Baltimore, 1978
- Pamfil Alina- Didactica literaturii. Reorientări, Ed. Art, București, 2016
- Sânmihăian Florentina - O didactică a limbii și literaturii române. Provocări actuale pentru profesor și elev, Ed. Art, București, 2014

Testul docimologic elaborat de către profesor

Tibor Harai Szabó

Liceul Tehnologic Band

Procesul de evaluare și notare impune o tratare unitară. Pe baza informației de care dispune, profesorul

încadrează pe cel examinat într-o anumită categorie: buni, mediocri, slabi. În timpul examinării, evaluatorul culege noi informații, care confirmă sau nu informațiile anterioare. Adesea, la profesori, se manifestă o tendință involuntară pentru a reduce distanța dintre nota prestației respective și notele anterioare. Se poate ajunge la situații când la un elev „bun”, greșelile să fie trecute cu vederea, iar pentru elevul „slab” să se contabilizeze riguros. Se poate întâmpla ca în procesul de evaluare să apară divergențe de notare, când același produs școlar este notat diferit de profesori diferiți sau de același examinator, când apreciază la momente diferite.

În articol sunt prezentate considerații generale asupra evaluării, în particular în ce privește testul docimologic și modul de alcătuire al unui test docimologic elaborat de către profesor, cu prezentarea unui model, a baremului de notare și a unei variante de corectare-notare, cu recomandarea ca asemenea teste să fie concepute și realizate aproape la toate disciplinele, pentru obișnuirea elevilor cu lucrul la asemenea teste, în vederea pregătirii lor pentru Evaluările naționale.

O etapă în realizarea procesului de evaluare a elevilor este notarea lor. Știința care se ocupă de problemele examinării și notării este docimologia, care analizează științific modurile de notare, variabilitatea notării la examinatori diferiți și la același examinator, factorii subiectivi ai notării, precum și mijloacele menite să contribuie la asigurarea obiectivității examinării.

Având în vedere necesitatea evaluării cât mai complete și corecte, printr-un ansamblu de sarcini de lucru complex, am conceput o structură de test de evaluare, test docimologic, pe baza căreia am realizat, pentru fiecare clasă de gimnaziu în parte, câte un test pe fiecare semestru.

Testul cuprinde 5 grupe de itemi. Prima grupă cuprinde itemi obiectivi cu alegere multiplă, format din 10 întrebări cu răspunsuri la alegere din trei variante, pentru fiecare răspuns corect acordând 3 puncte, în total 30 pentru această grupă. Grupa a doua cuprinde itemi obiectivi de tip pereche, fiind necesară stabilirea legăturilor dintre 5 noțiuni, fiecare valorând 4 puncte, în total 20. Grupa a treia formată și ea din itemi obiectivi, cu alegere duală însă, este alcătuită din 5 enunțuri, pentru care trebuie stabilit valoarea de adevăr, respectiv adevărat sau fals, fiecare răspuns corect valorând 2 puncte, în total 10 puncte pentru această grupă. A patra grupă, cu itemi subiectivi, se axează pe înțelegerea și explicarea sensului, înțelesului unei noțiuni, constând în explicarea, definirea a două noțiuni, fiecare de 5 puncte, în total 10 puncte pentru această grupă. Ultima grupă, a cincea, se bazează pe itemi semi-obiectivi cu răspuns scurt de completare în care se cere completarea a 4 enunțuri fiecare valorând 5 puncte, în total 20 pentru această grupă. Se acordă din oficiu 10 puncte ajungând astfel la un total de 100 puncte, corespunzătoare notei 10 (zece), obținut prin împărțirea punctajului maxim realizat, la zece.

Nota pentru fiecare elev în parte se va determina prin împărțirea punctajului realizat la 10, urmând ca nota finală să fie rotunjită în sus, de la cinci zecimi. Astfel voi utiliza relația:

$$\text{nota} = \text{punctaj obținut} / 10$$

În continuare, prezint un model de test:

Disciplina: EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ

Test de evaluare pe semestrul II, clasa a V a.....

Elev.....

Data.....

I. Alegeți răspunsul corect: **30 puncte**

1. Laptele are conținut ridicat de:

a.- amidon	b.- săruri	c. - calciu	
------------	------------	-------------	------
2. Este produs nealimentar valorificat:

a.- lână	b.- carnea	c.- laptele	
----------	------------	-------------	------
3. Valorificare produselor se realizează prin:

a.- depozitare	b.- vânzare	c.- fierbere	
----------------	-------------	--------------	------
4. Friptura de miel se servește la masa de:

a.- Revelion	b.- Paște	c.- Crăciun	
5. Grăsimile sunt furnizate de:

a.- smântână	b.- pâine	c.- fructe	
--------------	-----------	------------	------
 6. Cea mai mare cantitate de lapte pentru consum este de:

a.- capră	b.- oaie	c.- vacă	
-----------	----------	----------	------
 7. Face parte din categoria vaselor pentru gătit:

a.- tirbușonul	b.- cratița	c.- tocătorul	
----------------	-------------	---------------	------
 8. Prepararea termică a alimentelor înseamnă:

a.- gătitul	b.- răzuirea	c.- congelarea	
-------------	--------------	----------------	------
 9. Furculița face parte din categoria:

a.- tacâmuri	b.- dispozitive	c.- aparate	
--------------	-----------------	-------------	------
 10. Personalul care servește preparate și băuturi clienților este:

a.- bucătarul	b.- cofetarul	c.- ospătarul	
---------------	---------------	---------------	------

I I. Stabiliți legătura dintre coloana A și coloana B **20 puncte**

A	B	
fierbere.....1.	a...slănină	
coacere2.	b... ciorbă	
prăjire3.	c... castraveți murați	
conservare prin murare ..4.	d...cozonac	
afumare5.	e... șnițel	

I I I. Stabiliți valoarea de adevăr a enunțurilor, alegând litera A dacă considerați

că este adevărat și F dacă este fals. **10 puncte**

1.- Depozitarea produselor se face în încăperi uscate, curate, aerisite, cu temperatură, lumină și igienă necesară.

A F

2.- La o masă festivă nu sunt necesare florile și lumânările.

A F

3.- Alimentația corectă nu ține seama de vârstă și sănătate.

A F

4.- Asocierea felurilor de mâncare și servirea lor într-o anumită ordine, la o masa, reprezintă un meniu.

A F

5.- Vesela formată din seturi de câte șase piese de farfurii mari, mijlocii și mici întinse, adânci, se numește serviciu.

A F

I V. Explicați înțelesul cuvintelor: **10 puncte**

a.- apetisant.....	
b.- consumator.....	

V. Completați spațiile libere, astfel ca enunțurile să fie corecte. **20 puncte**

1.- Calitatea

produselor alimentare se apreciază în funcție de caracteristici, valoare

și

2.- Încălzirea alimentelor la temperaturi până la 100 grade C este metoda de conservare numită

.....

3.- Substanțele nutritive sunt:, (grăsimi) (zaharuri).

4.- Vânzarea, comercializarea poate fi prin:

.....,,

Din oficiu **10 puncte**

TOTAL: 100 puncte Obținut

Ca exemplu, la testul dat pentru clasa a V-a, putem avea următorul posibil rezultat, cu mențiunea că literele îngroșate reprezintă **răspunsul corect** pentru fiecare item:

I. 1.- (c) -3p

2.- (a) -3p

3.- (b) -3p

4.- (b) -0p

5.- (a) -0p

6.- (c) -3p

7.- (b) -3p

8.- (a) -0p

9.- (a) -3p

10.- (c) -3p

-> $7 \times 3 = 21$ puncte

II. 1.- **(b)** -4p

2.- **(d)** -0p

3.- **(e)** -0p

4.- **(c)** -4p

5.- **(a)** -4p

-> $3 \times 4 = 12$ puncte

III. 1.- **(A)** -2p

2.- **(F)** -0p

3.- **(F)** -2p

4.- **(A)** -0p

5.- **(A)** -2p

-> $3 \times 2 = 6$ puncte

IV. a.- trezește, atrage, stimuleaza pofa de mâncare -0p

b.- consumă, utilizează, folosește produse și servicii -

5p

-> $1 \times 5 = 5$ puncte

V. 1.- organoleptice; nutritivă; energetică - 5p

2.- pasteurizarea -5p

3.- proteine; lipide; glucide -5p

4.- autoservire; la vânzător; comandă 0p

-> $3 \times 5 = 15$ puncte

Totalul va fi: $21+12+6+5+15+10$ (din oficiu) = 69 de puncte / 10 = 6,90 -> nota 7 (șapte)

Recomand colegilor realizarea unor asemenea teste, aproape indiferent de disciplină, pentru evaluarea cât mai corectă a cunoștințelor însușite și obișnuirea elevilor cu lucrul la asemenea teste, pentru pregătirea lor în vederea susținerii Evaluărilor naționale.

Bibliografie:

1. Jurcău, N. Pedagogie, Cluj-Napoca, Editura UT PRES, 2004.

2. Jurcău, N. Psihologia educației, Cluj-Napoca, Editura UT PRES, 2006.

Tehnici de predare interactive și generația Twitter

Dana Sburlan

Colegiul Național Spiru Haret

M-am născut la sfârșitul secolului trecut. De când sunt profesor, am „păstorit”, pe cicluri de patru ani, generații diverse, de tranziție post-comunistă, generații MTV, Cartoon Network (nedublat în limba română... ce vremuri pentru profesorii de engleză!), Mirc, Facebook.

De ce, deci, această nevoie de modificare și actualizare a stilului nostru de predare, amintită din ce în ce mai des? Pentru că generația pe care vrem să o formăm se dezvoltă și își dezvoltă, sub ochii noștri, abilități pe care mai târziu profesorii nu le vor mai putea sprijini și pe care, intuitiv, le percepem ca fundamentale pentru supraviețuirea în lumea de mâine. Funcționarea pe unde scurte, detectarea rapidă a căii directe spre țelul propus – sunt câteva calități care creionează o generație superbă, dinamică, motivată și motivantă, într-un cuvânt... irezistibilă.

Pot să spun că în ultimii douăzeci de ani de activat în sistem, am învățat din domeniul științelor cognitive o

mulțime de lucruri despre modul în care oamenii învață. Un principiu central care a fost în general acceptat este ca tot ceea ce am învățat, am "construit" pentru noi înșine. Atunci când creierul nostru caută informații, găsește conexiuni, interpretează și dă sensuri unor concepte/ operații/ aplicații, nicio forță exterioară nu poate controla sau dicta pe deplin dinamica acestora. Creierul operează continuu pe mai multe niveluri, dintre care doar unele sunt direcționate conștient. Expunerea absolut genială a unui profesor într-o prelegere poate duce la o învățare limitată dacă creierul elevilor nu vrea, nu poate sau nu știe să proceseze informația. Lipsa de interes, cunoștințe anterioare insuficiente, lipsa motivației de a face eforturi mentale pot duce la un eșec.

De aceea, în paralel cu pregătirea unui discurs bun, trebuie să pregătim elemente care să susțină motivația, atenția, legătura cu experiențele elevilor și cu cunoștințele anterioare – iar designul predării ca predare interactivă, oră de oră, constituie în bună măsură un răspuns. Un lucru pe care trebuie să îl realizăm despre predarea interactivă este că aceasta nu este ceva nou sau misterios. Dacă ești un profesor și ți se pun întrebări în clasă, dacă îți aloci timp pentru a verifica temele sau controlezi grupul de discuții, atunci predai deja interactiv. Dar toate cadrele didactice fac sau știu foarte bine să facă aceste lucruri.

Fără a interacționa cu elevii, profesorul nu știe dacă ceea ce a încercat să transmită a ajuns unde trebuie. Profesorul trebuie să știe ce se află în mintea elevilor și să îi conducă pe un drum logic către achizițiile așteptate ale învățării, în timp ce elevii trebuie convinși că traversând o anumită cale vor obține succesul. După Socrate, o întrebare bună face de o mie de ori mai mult decât un răspuns bun. Nu în ultimul rând, un bun profesor trebuie să știe să își motiveze elevii. Să le zdruncine apatia și inactivitatea. Odată incitați, profesorul trebuie să continue să valorifice impulsul creat. Când profesorul le cere elevilor să lucreze în grup sau pe perechi pentru a rezolva o problemă, o face pentru a construi structuri de cunoștințe, pentru a dezvolta capacități, dar și pentru a-i motiva, iar anticiparea unui feedback este un factor motivator important.

Printre metodele interactive de lucru cu elevii, și pe care le folosim frecvent: lucrul pe grupe, jocul de rol, sesiuni de brainstorming, sesiuni de dezbateri și prezentare argumente pro și contra, există o sumedenie de altele, foarte „*hot&trendy*”, care s-ar putea mula perfect pe tipologia adolescenților cu care

interacționăm și pe care îi formăm azi. Aș menționa: *webinars*, regie de filme realizate de elevi pe teme propuse de profesor și de elevi, simulări de procese – din categoria *MUN debate* (care nu sunt deloc noi – provin de la mijlocul secolului trecut, practic contemporan ca tip de proiect cu părinții elevilor noștri), activități de tip *coaching*, *blogging*, *vblogging*, *vines*, *meme-uri* (care trebuie aduse în concordanță cu un mesaj), activități de tip teatru-forum, unde elevii aleg scenarii, intervin, discută, descriu și analizează tipologii ale unor personaje literare, spre exemplu etc. Elevii au tendința de a prefera metodele de e-learning care la rândul lor oferă softuri interesante de evaluare sumativă sau formativă.

Recomand cu căldură cartea lui Spenser Johnson, „*Cine mi-a furat cașcavalul?*” (există chiar un film animat după ideile din carte), care prezintă cu un umor debordant o problemă complexă și modalități de reacție la ea.

Fără a milita pentru eradicări ale lecțiilor clasice, bazate pe prelegeri, oferire de informații, susțin necesitatea integrării tehnologiei moderne în procesele de predare și învățare, cu condiția ca acest lucru să aibă la bază o identificare riguroasă a nevoilor elevilor, a tipului de informație pe care ei o pot găsi pe Google etc.

Cred că marea provocare va fi să putem face față acelei atitudini care transmite următorul mesaj: „ești plătit să fii profesor, spune-mi ce trebuie să știu”. Cu toții – noi, tinerii – învățăm din experiențe, care ne ancorază emoțional, care ne oferă posibilitatea de introspecție, analiză, acumulare și care duc, inevitabil, la aplicare și învățare, dar și la dezvoltarea și amânarea uciderii latente a ceea ce avem noi, oamenii mai de preț: creativitatea.

Zilele trecute am fost supusă (absolut voluntar) unui test rapid: cât de bine cunosc tinerii și le cunosc limbajul. Am fost rugată să definesc cinci concepte: *turfin*, *slacklining*, *dead-drop*, *planking si omber*. Când am recunoscut doar 3 din 5, m-am panicat. Da, s-ar putea să nu fiu destul de vigilentă și să constat, într-o bună zi, că cineva a mutat cașcavalul.

Bibliografie:

D. U. Silverthorn, Predarea și învățarea interactivă, 2006.
Spencer Johnson, Cine mi-a luat cașcavalul? , 2006, (filmul animat online: [youtube.com/watch?v=16hxCB1Dvd4](https://www.youtube.com/watch?v=16hxCB1Dvd4))

Mozaic de experiențe didactice. Revista iTeach – o retrospectivă în fragmente

[Olimpiu Istrate](#)

Universitatea din București,
Departamentul pentru Formarea
Profesorilor

Vă propunem în cele ce urmează o
lectură extrem de interesantă a

unor fragmente din articole recente, sub aparență
eclectică, însă exprimând sintetic și unitar viziunea
corpului de elită al profesorilor asupra unei realități
complexe și în schimbare – sistemul nostru de
educație.

Avem speranța că reflecția pedagogică bazată pe
experiențele cadrelor didactice va fi valorificată și
promovată mai mult și că profesorii autentici vor fi,
într-o mai mare măsură, recunoscuți și celebrați în
sistem. Revista *iTeach: Experiențe didactice* își asumă
acest demers și îl susține parțial, oferind un spațiu de
manifestare și, concomitent, o sursă de inspirație.

Revista *iTeach: Experiențe didactice* însumează reflecții,
judecăți de valoare, recomandări colegiale și soluții la
îndemână pentru școală și pentru profesori – mai
mult de 500 de articole elaborate de noi, cadrele
didactice.

Fragmentele prezentate în continuare sunt doar un
eșantion, alcătuit într-o anumită logică de
către [colectivul de redacție](#), însă o lectură a paginilor
revistei vă poate releva multe alte texte valoroase,
științifice, unele mai bine scrise, jucăușe, emoționante,
câteodată surprinzătoare și, sperăm, inspiraționale și
motivaționale.

*Cred că marea provocare va fi să putem face față acelei
atitudini care transmite următorul mesaj: „ești plătit să fii
profesor, spune-mi ce trebuie să știi”. Cu toții – și noi, și
elevii – învățăm din experiențe, care ne ancorază
emoțional, care ne oferă posibilitatea de introspecție,
analiză, acumulare și care duc, inevitabil, la aplicare și
învățare, dar și la dezvoltarea și amânarea uciderii
latente a ceea ce avem noi, oamenii mai de preț:
creativitatea.*

[Dana Sburlan](#) (Colegiul Național Spiru Haret,
București), în: [Tehnici de predare interactive și
generația Twitter](#)

*Asistăm zilnic la o degradare a statutului profesorului și
la remarci privind slaba calitate a educației. Însă o
instituție școlară se bucură de prestigiu și funcționează
bine atunci când fiecare membru (elev, părinte sau
profesor) își îndeplinește cel puțin mulțumitor sarcinile
care îi revin – iar asta se întâmplă în comunități care au
de asemenea o cultură a calității.*

[Mariana Deleanu](#) (Școala Gimnazială Iustin Pîrvu,
Poiana Teiului, Neamț), în: [Calitatea în educație](#)

*Cine este, așadar, directorul sau managerul școlar ideal?
[...] Omul care însumează competențe solide de
management, dar și real tact pedagogic, o bună
cunoaștere a școlii, a oamenilor, capacitate de previziune
și de intervenție, directorul de școală trebuie să se dedice
întreaga activitate școlii și să înțeleagă că propria
identitate se impregnează de cea a instituției și invers, că
ilustrează, alături de echipa sa, cadre didactice, părinți,
elevi, personal didactic auxiliar și nedidactic, imaginea
unei școli.*

[Ana-Maria Zăloagă](#) (Colegiul Tehnic Miron Costin,
Roman, Neamț), în: [Crochiu: managerul școlar](#)

*Rețeta pentru a merge cu plăcere la școală este să fim
deschiși, creativi și să acceptăm că fiecare copil e unic,
interesant, intuitiv, dornic să cunoască tot mai mult [...].*

[Daniela Iosim](#) (Școala gimnazială Nr.4 Frații Popeea,
Săcele, Brașov), în: [Despre gândirea laterală. Aplicații
în educație](#)

*M-am hotărât să scriu acest articol în urma unei discuții
cu un apropiat, care a avut o disensiune cu copilul care a
trecut în clasa a V-a și care nu pricepea ce fel de ore sunt
acelea în care trebuie doar să scrii ce spune profesorul,
indiferent că înțelegi ceva sau nu. Era profund dezamăgit
și speriat, deoarece avusese o cu totul altă viziunea
despre următoarea etapă din viața lui. Cu toții ne dorim
o animare a procesului de predare și o participare mai
bună din partea elevilor. Ne-am saturat de monotonia
dictatului (uneori cu cartea în față) când stai și singurul
gând pe care îl ai în minte este acela "Mai e până se
sună?".*

[Mariana Vasile](#) (Gradinița cu Program Prelungit
Bumbești-Jiu, Gorj), în: [O altfel de predare](#)

În cele mai multe cazuri, învățarea școlară este pasivă într-o măsură copleșitoare. Elevii ascultă de cele mai multe ori prelegeri din care rețin fragmente de informații pe care le învață pentru teste, fără să cunoască contextul și utilitatea reală a cunoștințelor care li se cere să le învețe.

Veronica Sandor (Școala Gimnazială Gornești, Mureș), în: [Evaluarea formativă prin proiecte educative europene](#)

[Suntem câteodată] tentați a da vina pe dezinteresul elevului. Nu este așa. [...] Pe cine mai vede copilul citind o carte, ca să citească la rândul său? [...] Pornind de aici, înțelegem cât de dificilă este misiunea actuală a școlii, pentru că trebuie să introducă modele de una singură în viața elevului. Este posibil?

Adriana Șurcă (Școala Gimnazială Sfântul Nicolae, Tg.Jiu, Gorj), în: [De la normă la lectura de plăcere în clasele primare](#)

Noi, cadrele didactice sau viitoarele cadre didactice, avem nevoie de o schimbare în felul de a gândi, avem nevoie de un nou cadru de referință. Câți profesori își iau în serios responsabilitatea și nu se rezumă doar la transmiterea unor conținuturi? [...] Rareori întâlnim profesori care se considera responsabili dacă studentul învață. Majoritatea cred că datoria lor este doar să parcurgă material, fără să țină cont dacă elevii rămân cu ceva sau nu. Profesorii s-au depărtat de elevii lor și au redefinit predarea ca ceea ce spune profesorul mai degrabă decât ceea ce învață elevul.

Dan-Dumitru Moldovan (Școala Gimnazială Nr. 7 din Mediaș, Sibiu), în: [Învățământul românesc are nevoie de o schimbare... în gândirea ta!](#)

Ceea ce le propunem elevilor trebuie să fie nu doar pe înțelesul lor, dar și în interesul lor, să le trezească curiozitatea și să le sporească motivația de a învăța, căci e demonstrat faptul că elevii se implică și participă conștient și cu interes în activitățile lecției atunci, când învață despre/sau lucruri care sunt relevante pentru ei. [...] Prin practicarea metodelor activ-participative, elevii devin actori ai vieții sociale atât a lumii în care trăiesc, cât și a lumii pentru care se pregătesc, căci metodele date eficientizează formarea rapidă și corectă a convingerilor, atitudinilor și comportamentelor, facilitează socializarea elevilor, formându-le capacitatea de a rezolva situații problematice dificile și de a înțelege opiniile, trăirile și aspirațiile celor din jur.

Viorica Mățilă-Parfeni (Liceul Teoretic Mihai Eminescu, Bălți, R. Moldova), în: [Optimizarea procesului de învățământ prin utilizarea strategiilor cu caracter ludic. Strategia Frisco](#)

Elevii nu mai sunt cei de acum zece ani, nici măcar cei de acum cinci ani. [...] Imaginile, clipurile video, limbile străine, aplicațiile de pe smartphone-urile și tablete, comunicarea pe rețelele de socializare, apelurile video, sunt parte integrantă a vieții tinerilor din aceste timpuri. Este o realitate faptul că, pe zi ce trece, observăm [...] că această generație de tineri prezintă caracteristici diferite față de generațiile trecute. Dezvoltarea de competențe la elevul anului 2016 reclamă o schimbare în privința actului de predare-învățare.

Angelina Rivera-Rocabado (Școala Gimnazială Vasile Cristoforeanu, Rm. Sărat, Buzău), în: [Profesorul, în anul 2016](#)

Cum să fii inovativ, ca profesor, când propria educație și cultură generală rămân în urma timpului ce favorizează tînăra generație? E greu, într-adevăr, dar cum altfel am mai putea motiva să învețe pe elevii de azi, ce văd lumea doar prin prisma calculatorului și a gadgeturilor? Fie te schimbi și tu, devenind unul de-al lor, folosind și un limbaj corespunzător, fie riști să pierzi pentru totdeauna interesul și dragostea copiilor față de școală. [...] Da, azi școala trebuie să includă inovația ca o componentă de bază – și o și face – dar rolul tradiției nu e deloc de neglijat, ba chiar aș spune că unele tradiții frumoase nu fac decât să mărească farmecul unei lecții, deci și al școlii.
Olesea Slivca și Alexei Slivca (Liceul Teoretic Ion Luca Caragiale, Orhei, R. Moldova), în: [Școala de azi, între tradiție și inovație](#)

Însăși creativitatea se învață. [...] Trebuie să-i formăm pe elevii noștri fără să uităm nici o clipă cuvintele lui Gastoc Rerge: „Trăim într-o lume în care, în curând, nu va mai fi loc decât pentru inventatori”. Trăim într-o epocă a inteligenței și a imaginației constructive [...]. Pentru a asigura timpul atât de necesar unei educații active și cu atributul de „creativă”, e necesară aerisirea generală a planurilor de învățământ, a programelor, a manualelor și chiar a concepțiilor cadrelor didactice care își supraîncarcă elevii. Timpul mai lejer este un aliat prețios al creativității în școală. Nu fără motiv prețuiaua grecii lui Aristotel așa de mult orele de „lene elegantă”, răgaz în care să-și descătușeze imaginația și să o lase să rățăcească cu folos.

Cătălin-Nicolae Porumb (Școala Gimnazială Nr. 1 Rădești, Galați), în: [Cultivarea creativității școlarului mic prin lecțiile de matematică](#)

[...] trebuie să-i oferim elevului încredere în propria forță de manifestare, stimulându-i orice inițiativă, căci atunci el se va simți valorizat, capabil. Numai prin cunoaștere, implicare, responsabilitate, autodepasire, munca noastră educațională devine o adevărată operă de artă în șlefuirea noțiunii de „om”. Așa cum spunea Oscar Wilde: „Cea mai bună metodă de a-i face pe copii buni este să-i faci fericiți”. Ca urmare, cadrele didactice trebuie să încerce să-i facă buni și fericiți deopotrivă.

[Lia Rudnic](#) (Școala Gimnazială Todirești, Suceava), în: [Proiecte educative și activități interdisciplinare, între necesitate și creativitate](#)

Școala contemporană trebuie să asigure, pe lângă dezvoltarea competențelor cheie – comunicare în limba maternă, comunicare în limbi străine, competențe matematice și competențe de bază la știință și tehnologie, competențe digitale, competențe sociale și civice spiritul de inițiativă și antreprenoriat, conștientizare și exprimare culturală – și formarea și dezvoltarea, încă de la vârstele cele mai fragede, a competențelor socio-emoționale.

[Elena-Loredana Florea](#) (Școala Gimnazială Oniceni, Suceava), în: [Dezvoltarea competențelor de gestionare a emoțiilor la școlarul mic. Proiect: Și eu am emoții!](#)

[...] Dar când securitatea emoțională și psihică sunt afectate, elevii vor folosi cea mai mare parte a timpului lor, energia și creativitatea, pur și simplu pentru a încerca să supraviețuiască. Nevoile de siguranță emoțională și psihică sunt foarte importante în școală. Copiii au nevoie să știe că sunt bineveniți în școală și în clasă. Relațiile din grup influențează considerabil succesul școlar. Este dificil să înveți într-un mediu ostil, într-o clasă sau școală neprietenoasă.

[Marinela-Monica Iorga](#) (Școala cu clasele I-VIII Nr. 2 Videle, Teleorman), în: [Rolul școlii în prevenirea bullying-ului](#)

Pregătirea științifică superioară a unui cadru didactic nu reprezintă garanția unui profesor bun. [...] Studiile au arătat că elevii preferă profesorii care păstrează ordinea, sunt stricți, pedepsesc indisciplina, îi țin ocupați, oferă exemple, îi ajută și se fac înțeleși, sunt interesați, aparte, sunt cinstiți, consecvenți, nu favorizează pe nimeni, sunt

prietenoși, amabili, glumesc.

[Lucia-Alexandra Păuna](#) (Școala Gimnazială Rojiște, Dolj), în: [Modalități de evitare a supraîncărcării elevilor](#)

...Pentru a face față acestor provocări contemporane în demersul lor didactic, cadrele didactice, pe lângă o pregătire inițială de specialitate și psihopedagogică riguroasă, trebuie să parcurgă de-a lungul carierei un permanent proces de perfecționare și autoinstruire [...] să poată răspunde nevoilor actuale de cunoaștere și educare ale elevilor.

[Dan Șovan](#) (Școala Gimnazială Nr. 1 Moisei, Maramureș), în: [Rolul programelor de formare asupra dezvoltării personale](#)

Trăim cu repeziciune și superficialitate epoca abundenței de informație. Vorbim de performanță, competențe, aptitudini, talente, dotare și lăudăm cu superficialitate tot ce nu putem realiza cu propriile noastre capacități. În cadrul activităților metodice ale cadrelor didactice, ne întâlnim, realizăm lecții model și apoi scoatem în evidență actualul, modernismul, alinierea la tehnologie a demersului didactic, enciclopedismul elevilor observați, metodele moderne de predare-învățare, fără a evidenția relația ce se simte în timpul activității de învățare, construită în timp între profesor și elevii săi. Nu discutăm niciodată deschis despre nevoile social-umane pe care le simțim atunci când conducem o clasă sau preluăm o altă, nu discutăm despre cum parcurgem conținuturile învățării împiedicați în problemele de zi cu zi ale relaționării elevilor, despre așa-numiții elevi problemă, cum trecem peste piedicile zilnice, cum abordăm diferitele probleme, de ordin emoțional, ale tuturor elevilor noștri.

[Daniela Buna](#) (Școala cu clasele I-VIII Anton Pann, Ploiești, Prahova), în: [Relația profesor-elev, din perspectiva modernismului](#)

Goffman aduce în discuție și dilema expresie versus acțiune, pornind de la afirmația lui Jean Paul Sartre: „Elevul care vrea să fie atent, cu ochii țintă la profesor și cu urechile pâlânie, se extenuază atât de mult în jucarea acestui rol încât sfârșește prin a nu mai auzi nimic”. Cei care au timpul și talentul de a performa bine un rol s-ar putea din această cauză să nu aibă talentul de a face vizibil și faptul că performează bine. E egal valabil pentru elev, cât și pentru profesor: Mobilizându-și comportamentul pentru a da un spectacol, el va fi preocupat nu atât de traseul complet al diferitelor rutine pe care le performează, ci doar de aceea din care derivă

reputația lui profesională.

Daniela Enea (Colegiul Național Vasile Alecsandri, Bacău), în: [Profesorul și elevii, actori sociali](#)

În ultima vreme, sfera rolurilor cadrului didactic în raport cu școala s-a extins cu mult dincolo de nucleul său didactic inițial, incluzând funcții cum ar fi aceea de prieten, confident, consilier, exponent al societății adulților etc. Îndeplinirea tuturor acestor roluri este semnificativ condiționată de motivația profesională a cadrului didactic.

Adina-Elena Sabangeanu (Școala Gimnazială B.P. Hașdeu, Câmpina, Prahova), în: [Meseria de profesor, între știință și artă](#)

Nu vă pot descrie trăirile copiilor, farmecul și candoarea lor, uimirea și privirile întrebătoare, plăcerea de a se zbengui, de-a prinde în mână picurii de ploaie, rugămințile ca soarele să se arate dintre nori, teama de-a nu se prăvăli în prăpastie, chiotele de bucurie în joaca din poienițe, ochii cercetători și critici în același timp. Nu pot exprima în cuvinte și așa, acestea prea puține, câtă bucurie a încăput în sufletele lor de-o șchioapă. N-au simțit oboseală, n-au avut nevoie de pauză, n-au întrebat când plecăm acasă. Am trăit alături de ei bucuria de a fi copil, fapt ce mi-a întărit încă o dată convingerea că, indiferent de vârstă, trebuie să fii, până la linia de sosire, un dascăl al secolului XXI.

Liliana Cătrună (Școala Gimnazială Ștefan cel Mare, Alexandria, Teleorman), în: [Excursia noastră – lecție interdisciplinară fără manuale, centrată pe elev](#)

Privesc pe fereastră și frunzele care plutesc spre pământ îmi fură gândurile. A mai trecut un anotimp... De câte ori am cântat "Bate vântul frunzele"? Nu le mai pot număra, așa cum nu pot număra frunzele! Fiecare frunză, un gând. Fiecare gând, o bucurie. Fiecare bucurie, o provocare. Fiecare copil, un destin. Am mai mult de 200 de copii – ei sunt elevii mei din ultimii 30 de ani. Ei sunt bucuriile și întristările mele, provocările și reușitele mele. Sunt învățătoare, un om sensibil, implicat, responsabil și serios.

Daniela Iosim (Școala Gimnazială Nr. 4 Frații Popea, Săcele, Brașov), în: [Gânduri: Educația de ieri și de azi](#)

Uneori poate suntem dezamăgiți și blamăm "sistemul". Însă, înainte de a arunca vina, să ne privim în oglindă și să ne criticăm părțile proaste. Ceea ce se întâmplă la

școală și în clasă este rezultatul interacțiunii noastre cu elevii. [...] Important este să ne dăm mâna și să mergem toți în aceeași direcție! Am convingerea că, dincolo de problemele personale și de frământările zilnice, oricare dintre cadrele didactice păstrează încă vocația care ne-a determinat să ne alegem profesia de dascăl.

Mariana Deleanu (Școala Gimnazială Iustin Pîrvu, Poiana Teiului, Neamț), în: [Calitatea în educație](#)

Nu sunt ipocrită, nu susțin idea că dascălii trăiesc și se hrănesc cu aer, cu aspirații și cu rezultatele elevilor lor, însă putem să găsim încă resortul care să regăsească în noi dascălul adevărat, care știe să se mândrească cu elevii lui, cu școala lui, cu orașul lui, care știe să întindă mâna colegului său și să-l felicite sincer, onest, dar cu dorința de a-l depăși data viitoare. Trebuie să găsim echilibrul care să ne ofere stabilitate și respect în societatea actuală, trebuie să ne regăsim onoarea, mândria și dăruirea, trebuie să ne transformăm, asemeni lui Michelangelo, în artistul care să îndepărteze surplusul și să elibereze forma care ne-a consacrat. Trebuie să ne respectăm pe noi și între noi pentru a fi respectați de alții.

Nicoleta-Ionela Doamna și Elena Istrate (Școala Gimnazială Diaconu Coresi, Fieni, Dâmbovița), în: [Dascălul](#)

Bibliografie:

Revista "iTeach: Experiențe didactice", articole din numerele 49-64.

Online: <http://iteach.ro/experiencedidactice/arhiva>

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice